

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
НҰР-МУБАРАК ЕГИПЕТ ИСЛАМ МӘДЕНИЕТІ УНИВЕРСИТЕТІ
ИСЛАМ ІЛІМДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ КАФЕДРАСЫ**

**6B02203-«Теология» білім беру бағдарламасы бойынша
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы 2023

«6B02203-Теология» білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан өткізу туралы

I. Жалпы ережелер

Осы Арнайы немесе шығармашылық емтихандарды өткізу қағидалары (бұдан әрі - шығармашылық емтихан) Теология білім беру бағдарламасына түсетін талапкерлер үшін өткізіледі.

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкерлердің шығармашылық қабілеттерінің және шығармашылық; бағыттағы кәсіптерді меңгерудегі тұлғалық алғышарттарының болуын тексеру.

Шығармашылық емтихан 2023 жылдың 8-15 шілде аралығында өткізіледі.

Білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихандарды өткізу нысаны мен мазмұны жоғары оқу орнымен дербес анықталады.

Шығармашылық емтиханды ұйымдастыру және өткізу үшін университет ректорының бұйрығымен бекітілетін пәндік комиссиялар құрылады.

Шығармашылық емтихандардың кестесін (пәннің атауы, күні, уақыты және өткізілетін орны, кеңестер, нәтижелерді жариялау күні) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттар қабылдау басталғаннан кейін кешіктірілмей талапкерлердің назарына жеткізіледі.

Шығармашылық емтихан 45 баллдық жүйе бойынша бағаланады. Шығармашылық емтиханның нәтижесі бойынша, олардың сәтті өткенін растайтын ең төменгі балл саны – 15 балл.

Бірінші шығармашылық емтиханда белгіленген балл санынан кем алған талапкерлер келесі емтиханға жіберілмейді.

II. Шығармашылық емтиханды қабылдау тәртібі

Шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жіберуді және емтиханды өткізу кезінде осы қағидаларды сақтауды қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы және оның орынбасары, емтиханды өткізуге тартылған арнайы кезекшілер, техникалық хатшылар қамтамасыз етеді.

Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде аудиторияда бөтен тұлғалардың болуына жол берілмейді.

Талапкер шығармашылық емтиханға кестеде көрсетілген мерзімде келеді. Талапкер аудиторияға емтихан басталғанға дейін 30 минут бұрын жіберіледі.

Талапкер шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жеке басын куәландыратын құжатты және құжаттарын қабылдағаны туралы қолхатты көрсеткен жағдайда жіберіледі.

Шығармашылық; емтиханды өткізу кезінде бір орыннан басқа орынға ауысуға, емтихан материалдарымен алмасуға, көшіріп алуға, аудиторияға оқулықтарды, басқа да әдістемелік әдебиеттерді, мобильді байланыс құралдарын кіргізуге және қолдануға тыйым салынады.

Шығармашылық емтихандар тыныш және қолайлы жағдаймен қамтамасыз етіледі, талапкерлерге өз білімі мен білік деңгейін толық көрсете алуына

барынша мүмкүндүк жасалады.

Шығармашылық емтихандарды өткізу кезінде талапкерлерге және оны өткізу үшін тартылған жоғары оқу орнының қызметкерлеріне өзімен бірге байланыс және электрондық-есептеу техникаларын алуға және пайдалануға тыйым салынады.

Шығармашылық емтихан басталғаннан кейін талапкерлерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды рәсімдеуге ұсынылған тәртіптер түсіндіріледі, сондай-ақ шығармашылық емтиханның басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялаудың және апелляция өткізудің уақыты мен орны көрсетіледі.

Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде талапкер мынадай талаптарды сақтайды:

- емтихан алушы көрсеткен орынға отыру;
- тыныштық сақтау және өз бетінше жұмыс істеу, емтихан алушымен және басқа талапкерлермен сөйлеспеу;
- аудиторияда жүрмеу, басқа орынға отырмау;
- шығармашылық емтиханның аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатынсыз емтихан аудиториясынан шықпау.

Осы қағидаларды бұзған жағдайда талапкер аудиториядан шығарылады. Бұл ретте емтихан жұмысының титулдық парағына емтихан алушының қолымен расталған шығару себебі туралы жазылады. Талапкердің бұл жұмысы жойылады.

Талапкер дәлелді себептермен емтиханға кешігіп немесе келмеген жағдайда ол шығармашылық емтиханды жазбаша өтініші мен шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептерін растайтын құжаттарды ұсынуы негізінде ректордың рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде басқа уақытта тапсыруға жіберіледі.

Шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептер мыналар:

талапкердің ауырып қалуы (емдеу мекемесінен ауырып қалғандығы туралы анықтаманы ұсынумен расталады, анықтама емдеу мекемесінің мөрімен бекітіледі);

төтенше жағдайлар, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (мемлекеттік мекемеден төтенше жағдайдың немесе жол-көлік оқиғасының болу фактісін айғақтайтын анықтама ұсынумен расталады).

Дәлелді себептер бойынша шығармашылық емтиханға келмеген тұлғалар оған шығармашылық емтихандарды өткізу мерзімінен кешіктірілмей қосымша анықталған күні жіберіледі.

Дәлелсіз себептермен шығармашылық емтиханға келмеген талапкерлер емтихан тапсыруға жіберілмейді.

Шығармашылық емтиханға қайта қатысуға және қайта тапсыруға рұқсат етілмейді.

Емтихан жұмыстарын тексеру тек жоғары оқу орнының ғимаратында жүргізіледі.

Шығармашылық жұмыстарды тексеруді тек пәндік комиссияның мүшелері жүргізеді.

Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындылары еркін нысандағы бағалау ведомостымен және пәндік комиссия хаттамасымен рәсімделеді.

Шығармашылық емтиханның қорытындысы ведомостпен және пәндік комиссияның хаттамасымен рәсімделеді.

Емтихан алушымен сарапталған жоғары және төмен балл жинаған және 5% қалған жұмыстарын пәндік комиссияның төрағасы емтихан жұмыстарын қосымша тексереді.

Тексерілген жұмыстар, бағалау ведомостері және бағалары мен тексеруші емтихан қабылдаушылардың, пәндік комиссия төрағасының қолдары қойылған хаттамалар жауапты хатшыға (оның орынбасарына) нәтижелерді жариялау үшін беріледі.

Шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткеннен кейін келесі күні хабарланады.

Талаптарды сақтауды және шығармашылық емтихандарды бағалау кезіндегі даулы мәселелерді шешуді, емтихан өткізу кезеңінде шығармашылық емтихандар тапсырушы тұлғалардың құқығын қорғауды қамтамасыз ету мақсатында апелляциялық комиссия құрылады.

Апелляциялық комиссия шығармашылық емтиханның нәтижелерімен келіспейтін тұлғалардың өтінімдерін қарастыру үшін құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы Нұр-Мұбарак ЕИМУ ректордың бұйрығымен бекітіледі.

Апелляцияға өтінімді апелляциялық комиссия төрағасының атына шығармашылық емтихан тапсырушы тұлға жеке береді. Өтінім шығармашылық емтихан нәтижесі жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және оны апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарастырады.

Апелляциялық комиссия әрбір тұлғамен жеке тәртіпте жұмыс істейді. Тұлға апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда оның өтінімі апелляцияға қарастырылмайды.

Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция бойынша шешім комиссия мүшелерінің жалпы санынан көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төрағаның және комиссия мүшелерінің барлығының қолы қойылған хаттамамен рәсімделеді.

Шығармашылық білім беру бағдарламасына түсетін тұлғалар тестілеудің екі пәнінің ұпайы есептеледі: оқу сауаттылығы және Қазақстан тарихы.

III. Нормативтік талаптар

«Теология» білім беру бағдарламасы талапкерлердің кәсіби біліктілігін тексеруді талап ететін шығармашылықтың қатарына жатады.

Түсу емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары шығармашылық кабілеттері бар, дін негіздері бойынша белгілі деңгейде сауатқа ие тұлғаларды таңдау мақсатында құрылған.

Осы білім беру бағдарламасына түсу үшін талапкерлер арнайы пәндер бойынша 2 шығармашылық емтихан тапсырады:

1. Кәсіпке жарамдылығын анықтау үшін әңгімелесу
2. Дін негіздері бойынша ауызша емтихан.

IV. «6B02203-Теология» білім беру бағдарламасына түсушілерге арналған емтихан сұрақтары

- Діннің қоғамдағы орны мен қызметі туралы айтыңыз
- Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен шарифаттың арақатынасы туралы айтыңыз
- Қазақ даласынан шыққан ойшылдар мен ғұламалар туралы айтыңыз
- Орта ғасырлық Қазақ топырағындағы мәдениет және ғылым ошақтары туралы айтыңыз
- Қазақстандағы дін мен мемлекет арақатынасы
- Ислам дінінің қазақ топырағындағы тарихына шолу жасаңыз.
- Мұсылмандық мерекелер
- Исламның бес шартына қысқаша тоқталыңыз
- Деструктивті діни ағым туралы айтыңыз
- Қазақ даласында таралған діндер мен сенімдер туралы айтыңыз
- Дінге берілген анықтамаларға талдау жасаңыз
- Қазақстандағы дін туралы мемлекеттік заңнамалар туралы айтыңыз
- Экстремизм және терроризм туралы айтыңыз
- Исламдағы мәзһабтар туралы айтыңыз.
- Қазақстандағы жаңа діни ағымдар туралы айтыңыз
- Дін мен ғылымның арақатынасы
- Исламдағы Құдай сеніміне тоқталыңыз
- Діндер классификациясы: монотеистік діндер.
- Қазақстанда діни ағымдар мен қауымдардың көбею себептерін айтыңыз
- Христиандардың қасиетті кітабы туралы баяндаңыз
- Исламдағы төрт мәзһаб жайында баяндаңыз
- Қазақтың дінмен байланысты салт-дәстүрлеріне мысал келтіре баяндаңыз
- Қазіргі Қазақстандағы діни бірлестіктер туралы мәлімет беріңіз
- Мемлекеттің зайырлылық ұстанымы мен дінге байланысты саясаты туралы айтыңыз
- Қазақ ақын-жырауларының діни көзқарастары туралы айтыңыз
- Діни экстремизм, терроризм және радикализм ұғымдарына анықтама беріңіз
- Абай мен Шәкәрімнің дін туралы көзқарастарына тоқталыңыз
- Қазақ мәдениеті мен исламдық құндылықтар арасындағы үндестікті түсіндіріңіз
- Фикһ және усул әл-фикһ туралы айтыңыз
- Хадис және сүннет ұғымы туралы айтыңыз
- Исламдағы танымал хадис жинақтары туралы айтыңыз
- Тәпсір және тәуил ұғымдары туралы айтыңыз
- Сүннеттің түрлері мен діндегі орнын айтыңыз
- Имам Ағзам Әбу Ханифаның өмірі жайында қысқаша мәлімет беріңіз

- Имам Матуридидің өмірі мен еңбектері туралы айтыңыз
- Атеизм және ғылым туралы айтыңыз
- Мұхаммед пайғамбардың пайғамбарлыққа дейінгі өмірін баяндаңыз
- Кеңес үкіметі кезінде мемлекеттің дін туралы саясаты
- Исламдағы тағдыр мәселесіне тоқталыңыз
- Тәкфир ұғымы туралы қысқаша түсінік беріңіз
- Діндегі фундаментализм туралы айтыңыз
- Ахли сунна уал-жамаға тіркесін түсіндіріңіз
- Ақида және кәлам саласы туралы айтыңыз
- Ижтиһад және мужтаһид ұғымдарына анықтама беріңіз
- Ислам және христиан діндеріндегі Құдай сеніміне салыстырмалы талдау жасаңыз
- Ислам теологиясының негізгі тақырыптары
- Сахабалар туралы мәлімет беріңіз
- Қазақтардың исламға дейінгі сенімі туралы айтыңыз
- Исламдағы харам түсінігі және тыйым салынған әрекеттер туралы мәлімет беріңіз
- Ислам өркениетінің батыс әлеміне ықпалы
- Иудаизм дінінің қасиетті кітабы жайында мәлімет беріңіз
- «Тағут» ұғымын түсіндіріңіз
- Мұхаммед Пайғамбардың Мекке және Медина кезеңіндегі өміріне тоқталыңыз
- Үнді діндері туралы айтыңыз
- Исламдағы зекеттің әлеуметтік мәні
- Қазақстандағы діни мейрамдар және олардың ерекшеліктері
- Жындар мен періштелер туралы айтыңыз
- Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының құрылымы мен қызметі туралы айтыңыз
- Дәстүрлі және дәстүрлі емес діндер
- Қазақстандағы ислами ағымдар туралы мәлімет беріңіз
- Ислам тарихының әділетті халифалар кезеңі туралы баяндаңыз
- Діни антропология және зерттеу тақырыптары туралы айтыңыз
- Құлшылық және діни сенім бостандығы туралы айтыңыз
- Ислам дініндегі негізгі құлшылықтар (ғибадат)
- Әлемдік діндердің қасиетті жазбаларын сипаттаңыз
- Монотеистік діндердегі пайғамбар түсінігі
- Дін философиясы және зерттеу тақырыптары туралы айтыңыз
- Құрандағы сүрелер мен аяттар туралы айтыңыз
- Христиан дінінің пайда болуы және даму тарихын баяндаңыз
- Сопылық ілімнің ерекшеліктерін түсіндіріңіз
- Еліміздегі мешіттер мен медреселердің тарихы туралы айтыңыз
- Мұсылман елдеріндегі діни-саяси қозғалыстар туралы айтыңыз
- Қажылық рәсімдері туралы мәлімет беріңіз
- Алғашқы наным-сенімдер: анимизм, фетишизм, тотемизм, магия
- Әйгілі мұсылман философтары туралы айтыңыз

- Дін феноменологиясы туралы айтыңыз
- Дін әлеуметтануы туралы айтыңыз
- Діни экстремизм мен терроризмге қатысты қылмыстық істер мен баптар туралы баяндаңыз
- Салафизм ағымының бағыттары мен шетелдік уағызшылары туралы айтыңыз
- Қазақстандағы дәстүрлі емес діни ағымдар және уағызшылары туралы айтыңыз

V. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- Анарбаев Н. Қарақұлов Е. Ислам ғылымхалы (Ханафи мәзһабы бойынша). – Алматы: 2012.
- Сейтбеков С. Мазһабтар тарихы. – Алматы, 2013
- Байтенова Н.Ж., Бейсенов Б.Қ., Абжалов С.В., Құрманалиева А. Қазіргі дәстүрден тыс діни ағымдар мен культтар. Оқу құралы. – Алматы: Қазақ Университеті, 2013. – 326 б
- Құрманбаев Қ. Құран іліміне кіріспе. – Алматы. 2013.
- А. Сатыбалдиева. Саяси, кәламдық және фикһтық мәзһабтар тарихы (оқу құралы). 232 б, 2016.
- Байтенова Н.Ж, Қазақстандағы діндер, – Алматы қазақ университеті, 2016.
- Армстронг К. Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: құдайтану баяны / ауд. Д.Кенжетай, К.Қаратышқанова, А.Тасболат // — Алматы, 2018
- Қ. Ержан. Ислам ақидасы. – Алматы: 2018. 319 б.
- Дін феноменологиясына кіріспе. (Оқу құралы). Алматы. – 132 б. «Нұр-Мұбарак баспасы», 2020.
- Т. Имамәди. Ислам құқығы (оқу құралы). Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2021. – 240б.
- Қ. Ержан. М. Махмет. Салыстырмалы діндер тарихы (оқу құралы) Алматы: «Нұр-Мұбарак» университеті, 2020 – 256 бет. (2-басылым)
- Т. Имамәди. Матуридия ақидасы (әл-Бидая мин әл-кифая фи әл-һидая фи усул ад-дин): Аударма – Астана: «Рухани құндылықтарды қолдау қоры» корпоративтік қоры, 2018. – 90 б.,
- Ж. Бұлан. Ежелгі және қазіргі діндер тарихы (Оқу құралы). – Алматы. «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2020 – 576 бет
- Е.Н. Есимқұлов. «Дін әлеуметтануына кіріспе» (оқу құралы), 2020 – 212б.
- Е.Н. Есимқұлов. Ислам тарихы. – Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2023. – 352б.